

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

VIII. In examine nobis est præcipue in dolore & emendationis proposito,
conciendo insistendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

mens tibi ob hoc erit excitator, teque exinde melius dispositum inuenies ad id melius, facilius, ac suauius faciendum.

Parui temporu emendatio proponenda.

Crediderim nonnullos subinde in eo errare, quod nimirum non assuecant, non nisi in medium hunc diem emendationem concipere, quod sane non parum eos ad maiori cum efficacia proponendum, adiuuaret.

p. 2. li. 6. c. 38. hystor Minor.

S. Iuniperi pium silentium.

F. Iuniperus, vt in Chronicis Minorum legitur, etsi semper valde parum loqueretur, semel tamen per semestre integrum, hoc pacto perpetuum seruauit silentium: primo die proposuit non loqui, in honorem Dei Patris; secundo ex reuerentia Dei Filij; tertio ex reuerentia Spiritus sancti; quarto propter amorem beatissimæ Virginis Matris: itaque consequenter per omnes Sanctorum ordines discurrendo, quotidie silentium nouo seruore & deuotione, ex amore & affectu erga aliquem illorum obseruabat. Hoc scilicet pacto quis magis ad emendandum id, super quo particulare examen instituit, animatur, simul etiam magis ob defectus, quos admittit, confunditur & erubescit; quod ne tantillo quidem temporis spatio bonum suum propositum seruare & complere potuerit. Proinde permultum nos hocce medium per omnia iuuabit.

CAPVT VIII

In examine nobis est præcipue in dolore & emendationis proposito concipiendo insistendum.

ID in modo faciendi examinis in primis & ante omnia aduertendum est, inter tria eius membra, duo postrema eminere & primas ferre: dolorem scilicet, & poenitentiam de peccatis ac negligentijs conceptam, & firmum emendationis propositum, iuxta illud Prophetæ: *In cubilibus vestris compungimini.* In hac compunctione & displicentia, & in firmo hoc non reuincendi proposito, vniuersa vis & ef-

Psal 4. 8.

ficacia examinis ad nostri emendationem consistit, ac proinde in duo hæc præcipua temporis portio est impendenda.

Vna è præcipuis causis, ob quas multi tam parum per examina proficiunt, & emendantur, est, quod totum prope tempus in inquirendo, quoties in defectum suum prolapsi sint, impendant, & hocce puncto vixdum absoluto, quod finem di examinis iam signum detur, reliqua non nisi superficialiter ac leuiter faciant, in dolore, inquam, & poenitentia de peccatis, in sui confusione, in veniē pro ipsidem petitione, in firmo sui circa vesperam vel postridie emendandi concipiendo proposito, denique in Dei gratia & virtute ad hoc necessarijs petendis, se nequam detineant: inde oritur, vt quones hodie impegisti, toties etiam impingas cras. Quia toto examine non fecisti aliud, quam in memoriam reuocare quoties impegisti.

Hæc autem non est vera nostri emendandi ratio, sed tantum primum examinis punctum & fundamentum, cui illa alia duo puncta principalia superstrui debent. Efficax ad tui emendationem medium est, ex corde & animo de culpis dolere ac poenitere, firmiterque emendationem proponere, & ad hoc gratiam seruentem à Domino exposcere. Quod nisi feceris nulla tui sequetur emendatio. Tam enim sunt inter se coniuncta & sororiant, dolor de præterito, & emendatio de futuro, vt pari passu ambo procedant. Certum quippe est, cum quid ex animo & sincere detestamur, omni nos ratione, ne iam ipsum relabamur, contendere.

Sæcularibus hominibus hoc ipsum quotidie oggerimus ac prædicamus: nequam erit igitur, vt id nos in vsum nostrum conuertamus: Quid cause esse dicemus, quod mundani tam facile in peccata, quæ toties confessi sunt, relabuntur? nos in quæ? Causa vt plurimum esse solet, quod vere & ex animo ea non detestati, & cum firmo non amplius in peccata reuincendi proposito ad confessionem non veniant, & quia animus

nunquam extoto, sed tantum media ex parte ad Dominum reuerti proponit, hinc facile redeunt ad id quod ex toto nunquam deseruere. Si ex animo & reuera peccati ipsos poeniteret, & ipsum detestarentur, ac solitum posthac non relabedi propositum conciperent, non tam facile statim a confessione ad vomitum redirent, perinde ac si peccata confessi non essent.

Causa, cur etiam tu in eisdem erroribus cadas vesperi, in quos mane; & in eos hodie, in quos heri, est, quod sincere deorundem non poeniterit, quod ex corde eos non sis detestatus, quod firmiter emendationem non proposueris, quod in eo firmus non manseris. hoc si faceres, non tam facile & cito ad eos reuertereris: non enim facile recidit, quod abominamur, & quod commississe nos piguit ac poenituit.

Dolor & displicentia de peccatis, cum vera est, non modo praeterita peccata auferit, sed & pro futuris amuletum est & antidotum, ut supra dicere memini. Qui namque profusus a peccato abhorret, procul etiam abest a relapsu & recidua. Quam roboris & efficaciam mediū hoc sit, ad non peccandum, nouit vetus ille orator: cui enim enorme a muliercula, ut secum peccare liceret, pretium rogaretur, statim respondit, *Ego tanti poenitere non emo.* Ratio autem haec diligenter notanda est: utpote digna non Philosopho solum, sed & homine Christiano & Religioso.

Interdum ipse mecum non sine stupore uesania ac impudentiam perpēdo illorum, qui audacter & intrepide peccat, dicēdo, *Postea poenitebo ac Deus mihi ignoscet.* Quomodo enim in sensum tuum cadere potest, ut, quo appetitu tuo in praesens satisfacias, & breuem delectationem in momento pertranseuntem percipias, praeligas, & malis perpetuam postea toto uita tuae tempore sentire poenitentiam, eo quod peccatum opere compleueris. Nam tamen si certū sit fore, ut Deus postea id tibi, si eius te poeniteat, ignoscat, ut tamen tibi ignoscat, necesse est tandem ut eius te poeniteat, dolcasque postea exto-

Rodriguez, exercit. pars 1.

corde, quod ipsum commiseris.

Magni ratio haec roboris est, etiam humanus loquendo, nullo inquam ad amorem Dei qui semper primarius esse debet, habito respectu, sed dūtaxat ad propriam delectationem & amorem propriū. Cogita ergo & dic, Nolo agere hoc, quod commissum postea magnam mihi molestiam & dolorem noui allaturum: voluptas siquidem qua in committendo consistit, in momento pertransit; poenitere autem & dolor post commissum manens, tota duraturus est uita, adeo ut nunquam amplius ullam ex eo uoluptatem aut delectationem capere queam; quamobrem *tanti poenitere non emo.* Magna profecto uesania est, ob tantillam uoluptatulam tantum in caput meum dolorem ac poenitudinem arcessere.

Quin etiam melius id habet Apostolus, *Rom. 6. 21.* dum ait, *Quem fructum habuistis tunc ex illis, in quibus nunc erubescitis?* Quid enim est breuis illa delectationucula, qua potitus es, cum longa illa poenitentia, quam habebis postea, collata? Haec praecogitanda sunt, a te quam peccatum admittatur.

Quocirca tentatione iam ingruente, tecum sic rationeris ac dicas oportet, Nolo istud agere, ob quod postea erubescam, ac cuius tota uita me poeniteat. Etiam in hoc mundo, dum quid alicui dissuadere initeris, dicis, Vide ne agas, & caue, quia post factum te poenitebit. Alius uero tibi replicat, Non poenitebo. Nam si cogitaret fore, ut eum facti huius poeniteret, ipsemet sane uideret stultitiam quandam speciem esse, facere id quod magnam nouit sibi postea molestiam ac poenitudinem causaturum.

Præseruatiua peccati.

Haec eo scripsi, ut appareat quam uerus de peccatis dolor & poenitentia efficax medium sit ad in eadem non reincidentum, atque intelligatur quanti nostra intersit huic in examibus immorari. Verum quidem est, posse aliquem uerum de peccatis dolorem, & uerum emendationis propositum habere, & tamen postea rursus elabi: quia non sumus Angeli, sed homines fragiles & de luto compacti, quod facile frangi ac dissolui, ac statim

II refrein-

refringi, & in aliam transire formam potest: tamen, sicuti, quando quis statim à confessione ad easdem blasphemias & iuramenta execratoria, ad easdem concupiscentias & peccata, quæ in confessione euomuit, redit; communiter dicere solemus, eum nec veram de commissis contritionem ac dolorem, nec firmam emendandi sui intentionem habuisse, cum tam cito ad ipsa redierit: pari modo magnum iudicium & argumentum est, vere te, in meridie vel vespere examen tuum instituisse, silentij fracti non poenituisse, nec firmum tui quoad hoc emendandi propositum concepisse, cum videam te statim à meridie & sequenti die non minus ipsum violare, quam si examen non instituisses. Idem de aliis erratis, de quibus examen instituis, est dicendum.

Coram homine pudet sapientius peccare, quidni coram Deo.

Etiā te corā fratribus pudet, de vna re sapientius culpam dicere, vel eam ab ipsis tibi multoties oggeri, quod iam secundo, tertio, & quarto illam dixeris; quanto magis coram Deo erubesceres, si sincere & ex animo culpam tuam corā eo dixisses, illius ex toto corde poenitendo, veniā eius efflagitando, & emendationem proponendo, cum in eandem post relaberis, idque non ter aut quater, sed tricies aut quadragies. Minime dubitandum est, quin aliter longe nos emendaremus, & fructum faceremus, si vere nos commissorum poeniteret, si ob eadē ex animo doleremus, si firma emendandi proposita haberemus.

CAPVT IX.

Perutile est, aliquas ad examen austeritates ac poenitentias adiungere.

Lib. 3. c. 70.
Vita B. P.
Ignatii.

Satis quoque B. P. nostro non erant animi dolor, poenitentia, & interius concepta proposita, verum quo melius concepta desideria executioni mandarentur, consulebat ut (sicut in vita eius legitur) spontanea aliqua ad examen particulare adiungeretur poenitentia, certam quandam poenam præscribens, quam de nobis ipsi, quotiescunque in defectum,

de quo instituitur examen, incidimus, fameremus.

Aliquot sanctos ac Dei seruos, quos quidē ipse cognouit, in exemplū adducit. Ludouicus Granateasis. Vnum ait, dū in examine vespertino comperiret se verbo aliquo incōdito & importuno excessisse, linguam in eius castigationem acriter solitum mordere. Alium, tam propter hunc quā alium quemlibet defectū, in quē incidisset, flagris integrum solitū seruire.

S. Agathon Abbas triennio fertur lapillum in ore gestasse, vt sic vi sibi facta silentij virtutē ad disceret. Sicut vulgo ciliicū carnis mortificandæ ergo, vtq; nobis ad castitatem tuendam velut stimulus & excitator sit, gestare solemus: sic sanctus ille vir lapillū sub lingua gerebat, vt ciliicij sibi vsū quodāmodo præberet, & monitor ac suggestor foret, ne plura, quam necesse foret, loqueretur.

Beatum P. N. Ignatiū accepimus, initio conuersionis suæ vsū, ad quē maxime tentabatur, flagris acerbis susceptis superasse, singulis noctibus tot sibi verbera infligēdo, quoties per diem miserat, etū vel minimus risus fuisset.

Et sane addita hæc ad examen poenitentia permultum solet conducere; animam namq; per poenitentiam hanc & rigorem subacta & facta timidior, denuo eadem culpam committere non audeat. Equus, quantumlibet lentus & refractarius, calcaria dum sentit, progreditur. quin & tantam illa vim habent, vt si modo ea adesse equus sentiat, licet alioquin in carnē non adigatur, eum hæc procedere cōpellant.

Si, quotiescunque quis silentium violat, publice flagellationē subire, aut per triduum nisi acidū panem comedere, & frigidū bibere deberet (quæ antiquitus erat poenitentia in regulis præscripta iis qui silentium fregissent) certum est nos ad loquendum non tam faciles & pronos fore.

Præter hoc, & vt meritum & satisfactio nem taceam, quæ in poenitentia includitur, sequitur & aliud per magnū ex ea bonum, scil. Deum Opt. Max. videndo, quam acriter se homo affligat & castiget.